

اشتیاق و رتبه بندی مؤلفه های مهم در کارآفرینی از نظر محققین: روش فراتحلیل

ریحانه حق جو^۱، احمد قیدی^۲، جعفر یعقوبی^۲

^۱دانشجوی کارشناسی ارشد ترویج، ارتباطات و توسعه روستایی، آستادیار گروه ترویج، ارتباطات و توسعه روستایی، دانشیار گروه ترویج، ارتباطات و توسعه روستایی

چکیده

توسعه فرهنگ کارآفرینی و حمایت از کارآفرینان برای پیشرفت و ایجاد اشتغال امری ضروری است. در این راستا طی دهه اخیر در کشور ما نیز مطالعات متعددی در این خصوص صورت گرفته است. با عنایت به اینکه در مطالعات کارآفرینی نحوه سنجش و مولفه های مورد استفاده برای سنجش کارآفرینی از اهمیت زیادی برخوردار است، ضرورت دارد این مولفه ها به طور عمیق مورد بررسی قرار بگیرند. هدف این تحقیق شناسایی و اولویت بندی مولفه های مورد استفاده در سنجش کارآفرینی فردی در تحقیقات صورت گرفته داخلی بود. روش مورد استفاده در تحقیق، فراتحلیل بود. کلیه مقالات علمی - پژوهشی منتشر شده در مجلات علمی پژوهشی کشور طی سالهای ۸۱ تا ۹۱ با موضوع سنجش کارآفرینی فردی جامعه آماری تحقیق را تشکیل دادند ($n=83$). نتایج متغیرهای استخراج شده از مطالعات بر اساس فراوانی اولویت بندی شد که بر اساس آن مشخص گردید مهمترین متغیرهای مورد استفاده برای سنجش کارآفرینی در کشور به ترتیب اهمیت عبارتند از: ریسک پذیری ($f=80$)، خلاقیت ($f=59$)، مرکز کنترل درونی ($f=5$)، استقلال طلبی ($f=51$)، نیاز به موفقیت ($f=44$)، تحمل ابهام ($f=39$)، نیاز به پیشرفت ($f=25$)، نوآوری ($f=22$)، عمل گرایی ($f=20$)، چالش جویی ($f=16$) و سلاست فکری ($f=16$)

واژه های کلیدی: کارآفرینی، فراتحلیل، سنجش، اشتغال

مقدمه

از مهمترین ویژگی های عصر حاضر می توان به سرعت، پیشرفت، تحول و حرکت به سوی تکامل اشاره کرد. فرآیند خلاقیت و کارآفرینی که اساس و بستر ساز تغییر تحول و دگرگونی است، نقش کلیدی و راه گشابه سوی آینده ای روشن ایفا می کند (رحمانی و همکاران، ۱۳۹۱). این فرایند به مثابه سازوکاری ضروری در جریان توسعه اقتصادی با اشتغال، نوآوری و ایجاد رفاه و به عنوان یکی از شاخص های اثرگذار در رصد چشم انداز مطلوب هر جامعه، گستره وسیعی از تمام کنشگران فعال فرآیند توسعه اقتصادی، اعم از مصرف کنندگان، تولیدکنندگان، سرمایه گذاران و برنامه ریزان را در برمی گیرد. چرا که دامنه ای اثرگذاری های کارآفرینی بر جامعه بسیار وسیع بوده و از تغییر در ارزش های اجتماعی گرفته تا رشد پایدار شتابان اقتصادی را در برمی گیرد (عربیون و همکاران، ۱۳۸۹). بررسی ابعاد شخصیتی افراد کارآفرین نشان می دهد که این افراد دارای یکسری از ویژگی ها هستند

که شناسایی این خصلت‌ها زمینه ساز تقویت و توسعه کارآفرینی بین سایر افراد جامعه خواهد بود (فروغی وهمکاران، ۱۳۹۲). مطالعاتی که در زمینه ارتباط بین ویژگی های فردی و رشد و توسعه اقتصادی صورت گرفته است نشان می‌دهد، که پیشرفت به یک گروه، نژاد و یا مذهب خاص اختصاص ندارد و با رشد و توسعه برخی از ویژگی ها در افراد می توان رشد اقتصادی را در جوامع مختلف فراهم کرد (بدری و همکاران، ۱۳۸۵). هدف اصلی این مطالعه جمع بندی مطالعات مربوط به مؤلفه های کارآفرینی فردی و اولویت آنها بود.

رشد اقتصادی پدیده ای است که اغلب به عنوان افزایش تولید ناخالص در نظر گرفته شده و دستیابی به آن مستلزم تدوین، اجرا و ارزیابی مناسب سیاست های پولی و مالی است. رشد در هر اقتصاد نقش تعیین کننده ای درافزایش درآمد سرانه افراد، افزایش صادرات و بهبود کیفیت زندگی ایفا می کند و به همین جهت از اهداف مهم بلندمدت در هر اقتصاد به شمار می آید (حامی، ۱۳۹۲). توجه به نقش انسان در رشد و توسعه اقتصادی به دیدگاه های آدام اسمیت و نظریات کلاسیک برمیگردد که البته در این نظریات به انسان در کنار سایر عوامل تولید نگاهی ابزار داشته اند. گذر زمان نشان داد نقش انسان در توسعه فراتر از نیروی کار تولید است و مهارت ها و دانش انسان یکی از فاکتورهای مؤثر در رشد است و با توجه به این موضوع گری بکر عوامل سرمایه انسانی تولید را مهم ترین پدیده مؤثر در رشد اقتصادی می انگارد (اسدی و اسماعیلی، ۱۳۹۲). به همین جهت کارآفرینی به عنوان فرآیندی برای به کارگیری ظرفیت های غیر فعال، می تواند تأثیر مثبتی بر نرخ رشد اقتصادی داشته باشد. پژوهش های مختلف در بازار کار ایالات متحده ارتباطی قوی میان کارآفرینی و رشد اقتصادی حتی در کوچک ترین مناطق را گزارش می کند (حامی، ۱۳۹۲).

با وجود اینکه اصطلاح کارآفرینی برای اولین بار توسط کانتلیون (۱۷۰۰) تعریف شده است، ولی شومپتر (۱۹۳۴). کاربرد عام اصطلاح کارآفرینی را در حوزه اقتصادی به میل (۱۸۴۸) نسبت می‌دهد. بعد از میل، شومپتر (۱۹۳۴)، از منظر دیگری به کارآفرینی توجه داشته است، وی به نوآوری و نقش آن در پویایی نظامهای اقتصادی تأکید می‌کند (شکرشکن و همکاران، ۱۳۸۱). واژه کارآفرینی از کلمه فرانسوی *Entreprendre* به معنای متعهد شدن نشأت گرفته است. بنابراین تعریف، واژه‌نامه دانشگاهی وبستر، کارآفرین کسی است که متعهد میشود مخاطره‌های یک فعالیت اقتصادی را سازماندهی، اداره و تقبل کند (احمدپور دریانی و رضایان، ۱۳۷۷). با توجه به آنچه بیان شد، کارآفرینی به روش های مختلف بیان می شود، برخلاف آنچه از واژه *Entrepreneurship* ترجمه شده است، کارآفرینی ایجاد شغل نیست. کارآفرینی یک سبک زندگی است و اخلاقیت و نوآوری، پویایی، عشق به کار و تلاش مستمر، مخاطره پذیری، آینده نگری، ارزش آفرینی، آرمان گرایی، فرصت طلبی، نیاز به پیشرفت، مثبت گرایی، مثبت اندیشی و رقابت مندی زیر بنا و اساس زندگی کارآفرینانه است (خزایی و اکبر زاده، ۱۳۹۰). امروزه کارآفرینی، تکامل چشمگیری در سرتاسر جهان داشته به صورتیکه انواع جدیدی از کارآفرینی به منصف ظهور رسیده است. بطور کلی اغلب محققان کارآفرینی را مشتمل بر دو نوع عمده می دانند: کارآفرینی فردی و کارآفرینی شرکتی. کارآفرینی شرکتی می تواند به دو صورت کارآفرینی سازمانی (فراکارآفرینی) یا سازمان کارآفرینانه وجود داشته باشد. در کارآفرینی فردی، فرد کارآفرین به طور مستقل وجداگانه اقدام به کارآفرینی می کنند. در این نوع کارآفرینی فرد با اتکا به منابع مالی و شخصی و متکی بر ویژگی های شخصیتی نظیرفعالیت، ریسک پذیری و اهل عمل بودن اقدام به تأسیس یک کسب و کار جدید می کند و آن را تا رسیدن به موفقیت هدایت می کند. کارآفرینی فردی در قالب افراد، کارآفرینی آزاد، کارآفرینی شخصی و کارآفرینی مستقل نیز بکار برده می شود (شاه حسینی و بابازاده، ۱۳۹۰).

از نظرشومپتر (۱۹۱۱) مهارت های کارآفرینی برترین مهارت ها هستند. چون افزایش در تعداد کارآفرینان منجر به رشد اقتصادی می گردد (Faggian and et all، ۲۰۱۱). محققان فهرست بلندبندی از مهارت های کارآفرینان ارائه نموده اند که حتی گاهی باهم در تضادند و از طرفی هر کارآفرین به طور بالقوه یا بالفعل به یک نسبت از این ویژگی ها برخوردار نیست، مهمترین این ویژگی

ها به طور خلاصه شامل: ریسک پذیری، کانون کنترل، تحمل ابهام، خلاقیت، استقلال طلبی، نیاز به موفقیت، نیاز به پیشرفت، نوآوری، عمل گرایی، چالش جویی، سلاست فکری رویا پردازی، اعتماد به نفس آینده نگری و داشتن پشتکاری باشد (منصوری نژاد و همکاران، ۱۳۹۱).

پژوهش های زیادی در زمینه سنجش مهارت های کارآفرینی فردی انجام شده است که مختصر به برخی از آنها اشاره می شود:

در تحقیق شناسایی مؤلفه های کارآفرینی در مدیران فرهنگی کشور که توسط شاه حسینی و بابازاده (۱۳۹۰) انجام گرفت از ابزار تحقیق پرسشنامه استفاده شده که شامل ۲ بخش مشخصات فردی و مؤلفه های کارآفرینی بود که بخش اول شامل ۴ گویه و بخش دوم شامل ۴۰ گویه می باشد. در آن ۷ ویژگی مرتبط با کارآفرینی شناسایی شد که شامل: سطح خطرپذیری، نیاز به توفیق، توان مذاکره، گرایش به خلاقیت، نیاز به استقلال، تحمل ابهام، آینده نگری بودند و تأثیر مجموع آنها و هریک به تفکیک بر کارآفرینی مورد بررسی قرار گرفتند و یافته های پژوهش نشان داد که مؤلفه های خطرپذیری، نیاز به توفیق، گرایش به خلاقیت، نیاز به استقلال، تحمل ابهام، آینده نگری و توان مذاکره در میان مدیران فرهنگی کشور در سطح قابل قبولی بوده است.

بررسی میزان کارآفرینی دانش آموختگان در عرصه نشریات و مطبوعات توسط کلانتری و همکاران (۱۳۸۳) صورت پذیرفت. در این تحقیق از ابزار پرسشنامه و طیف لیکرت استفاده شده که بخشی از آن ویژگی های شخصی افراد و بخش دیگر شامل گویه های سنجش کارآفرینی است که شامل: دوره های آموزشی، مهارت های فردی، خلاقیت، انگیزه، نیاز به پیشرفت، ریسک پذیری و نیاز به توفیق می باشد. نتایج به دست آمده حاکی از این است که بین ویژگی های کارآفرینانه شاغلین: تجربه، تحصیلات، سن، عضویت سازمانی، سابقه فعالیت های کارآفرینی و اینکه آنها خودشان شغل شان را انتخاب باشند با مؤلفه های کارآفرینی ارتباط مثبت و معنی داری وجود دارد.

پژوهشی تحت عنوان بررسی قابلیت های کارآفرینی دانشجویان دانشکده کشاورزی دانشگاه رازی کرمانشاه توسط پاپ زن و کاظمی راد (۱۳۸۷) انجام گرفت. در این پژوهش از ابزار پرسشنامه استفاده شد که شامل ۲۱ گویه برای نیاز به پیشرفت، ۱۷ گویه برای متغیر خلاقیت و نوآوری، ۱۶ گویه برای متغیر مرکز کنترل درونی، ۱۱ گویه برای ریسک پذیری و ۱۰ گویه برای استقلال طلبی بود. برای برخی گویه ها، از تست های استاندارد شده استفاده بعمل آمد. نتایج حاصل از تحقیق نشان داد بین گرایش های مختلف از نظر متغیرهای نیاز به پیشرفت، خلاقیت و نوآوری و ریسک پذیری تفاوت معنادار وجود نداشته است. اما از نظر متغیر کنترل درونی و استقلال طلبی تفاوت معناداری وجود دارد.

مصطفی پور و شهرمادی (۱۳۸۹)، در بررسی نقش کارآفرینی در بهره‌وری و رشد اقتصادی ویژگی های یک شخص کارآفرین را شامل موارد ذیل بیان می کند: مخاطره پذیر، مرکز کنترل، توفیق طلبی، خلاقیت، استقلال، تحمل ابهام. و نتیجه تحقیق این بود که کارآفرینان بیشتر از طریق ایجاد اشتغال، ثروت و افزایش درآمد محلی و اتصال به اقتصاد محلی بزرگتر یعنی اقتصاد جهانی تأثیر بر روی بهره‌وری دارند. و در نهایت نتیجه پذیرند که فعالیت های کارآفرینانه مولد رشد اقتصادی هستند.

در ارزیابی ویژگی های کارآفرینی دانشجویان مراکز علمی کاربردی استان گلستان، کلاسنگینی و همکاران (۱۳۹۱). به منظور بررسی کارآفرینی از مؤلفه های ریسک پذیری، کانون کنترل درونی، سلاست فکری، عملگرایی، تحمل ابهام، رویا پردازی و چالش طلبی استفاده کرده اند و نتایج نشان داد که دانشجویان دارای ویژگی های ریسک پذیری، تحمل ابهام و رویا پردازی در حد قوی می باشند. اما ویژگی های کانون کنترل درونی، نیاز به موفقیت، سلاست فکری، عملگرایی و چالش طلبی این دانشجویان در سطح ضعیف ارزیابی شد.

روش شناسی پژوهش

برای شناخت واقعیت پدیده‌های اجتماعی روش‌های متعددی وجود دارد که فراتحلیل یکی از این روش‌هاست. در خصوص مفهوم فراتحلیل تعاریف تقریباً مشابهی توسط پژوهشگران ارائه که ترکیب آنها هسته‌ی مرکزی تعریف آنها را تشکیل می‌دهد. گلاس واضح واژه و مفهوم فراتحلیل در سال ۱۹۷۶ می‌باشد. وی در اولین تعریف خود می‌گوید: فرا-تحلیل اشاره به تحلیل تحلیل‌ها دارد. فراتحلیل عبارت از یک تحلیل آماری مجموعه وسیعی از نتایج منفرد با هدف ادغام کردن یافته‌هاست. در این روش نتایج که هم شامل نتایج درونی هم بین نتایج می‌باشند، با یکدیگر ترکیب می‌شوند. بدون پشتوانه قوی معرفتی ترکیب نتایج ناهمگن آزمایش‌ها می‌تواند گمراه‌کننده باشد. همچنین، فقدان چارچوب نظری مناسب از فهم عمیق فرا-تحلیل جلوگیری می‌کند (ایمان و خواجه نوری، ۱۳۸۵)

برای انجام فراتحلیل مراحل مختلفی را باید پیمود که برخی از مراحل مختص به خود آن می‌باشد. یکی از روش‌ها که در این تحقیق هم مورد استفاده قرار گرفته است شامل (۱) صورت بندی مسئله، (۲) جمع آوری داده‌ها، (۳) ارزیابی داده‌های آماری، (۴) تجزیه و تحلیل و تفسیر و (۵) ارایه نتایج. در این پژوهش جهت سنجش مؤلفه‌های کارآفرینی فردی از این روش استفاده شده است.

جامعه آماری تحقیق شامل ۱۸۰ مقاله از بانک‌های اطلاعاتی موجود در کشور با کلید واژه کارآفرینی بود. در مرحله بعدی ۹۷ مقاله با موضوع غیر مرتبط بوده و لذا اقدام به حذف آنها شد و در نهایت ۸۳ مقاله مرتبط و میدانی به عنوان جامعه‌ی هدف استخراج و مورد بررسی قرار گرفت. سپس عوامل به ترتیب فراوانی طبقه بندی شدند.

جدول ۱: مؤلفه‌های سنجش کارآفرینی فردی

مؤلفان	فراوانی	مؤلفه‌ها
قنبری و همکاران (۱۳۹۰)، رعدی فسوران (۱۳۹۰)، ناظم (۱۳۸۶)، شاه حسینی و بابازاده (۱۳۹۰)، کلاتنری (۱۳۹۰)، کلاتنری و همکاران (۱۳۸۳)، بدری و همکاران (۱۳۸۵)، زالی و همکاران (۱۳۸۶)، نمازیان و همکاران (۱۳۹۰)، میرمحمد رضایی و همایونی (۱۳۸۹)، جهانگیری و ثقفی (۱۳۸۶)، ناظم (۱۳۹۱)، جاجرمی و میاندوآب (۱۳۸۸)، جاجرمی و میاندوآب (۱۳۹۰)، امینی و همکاران (۱۳۹۱) هوشمندان مقدم فرد و همکاران (۱۳۹۰)، فروغی و همکاران (۱۳۹۲)، عربیون و همکاران (۱۳۸۹)، مرادی و فمی (۱۳۸۹)، نظریان و امیدی (۱۳۸۸)، احمدپور داریانی و همکاران (۱۳۹۰)، دربان آستانه و همکاران (۱۳۹۱)، احمدی و همکاران (۱۳۹۰)، عباسی و همکاران (۱۳۹۰)، عبدالملکی و همکاران (۱۳۸۷)، محمدی و محمودی (۱۳۹۰)، براتی و ظهیری (۱۳۸۴)، فضل زاده و خاتمی (۱۳۸۹)، سعیدی (۱۳۹۱)، سامیان (۱۳۹۰)، پاپ زن و کاظمی راد (۱۳۸۷)، پیش بین و همکاران (۱۳۹۱)، ابراهیمی میمند و سواری (۱۳۹۱)، مصطفی پور و شهمرادی (۱۳۸۹)، امیری و همکاران (۱۳۹۱)، فرهنگ و محمدی (۱۳۸۶)، گلرد (۱۳۸۴)، نوه ابراهیم و تندسته (۱۳۸۷)، میانرودی و نجف آبادی (۱۳۹۲)، پاکویان (۱۳۹۱)، محبوبی و	۸۰	ریسک پذیری

<p>همکاران (۱۳۸۸)، امیرخانی و حورعلی (۱۳۸۶)، زرگه و امیدفر (۱۳۹۰)، کلاسنگیانی و همکاران (۱۳۹۱)، فراشبندی (۱۳۹۱)، پولادی (۱۳۹۱)، اسلامیه و شریفی (۱۳۹۱)، ایمانی و همکاران (۱۳۹۲)، شهسواری گوگری و همکاران (۱۳۹۲)، موسوی و نیلی (۱۳۹۲)، آلمانی و همکاران (۱۳۹۱)، مظاهری و همکاران (۱۳۹۱)، کمری و همکاران (۱۳۹۰)، عموزاده و همکاران (۱۳۹۱)، جهانگیری و همکاران (۱۳۹۱)، سپهردوست و مأمینی (۱۳۸۹)، ساردوئی و همکاران (۱۳۸۹)، عباسی بختیاری و همکاران (۱۳۹۰)، زمانی و همکاران (۱۳۹۰)، غنچی و همکاران (۱۳۹۱)، صیقلانی (۱۳۸۹)، شهبازی و همکاران (۱۳۸۹)، علی بیگی (۱۳۸۷)، علی بیگی و همکاران (۱۳۸۷)، شهوندی و همکاران (۱۳۹۱)، بابلان و همکاران (۱۳۹۲)، فیض (۱۳۸۸)، سیادت و همکاران (۱۳۹۱)، سعدی و سلیمانی (۱۳۹۱)، خنیفر و همکاران (۱۳۹۰)، محمدی و عسگری (۱۳۹۰)، غفاری و یونسی (۱۳۹۰)، رضایی و رهسپار (۱۳۸۹)، آقاجانی و گنجه خور (۱۳۸۹)، فلاح حقیقی و همکاران (۱۳۸۹)، هزارجریبی و ابراهیمی (۱۳۸۹)، علیپور (۱۳۹۱)، حاجی زاده و همکاران (۱۳۹۰)، کاظمی و مهارتی (۱۳۸۶)، منصورى نژاد و همکاران (۱۳۹۱).</p>		
<p>ناظم (۱۳۸۶)، قنبری و همکاران (۱۳۹۰)، شاه حسینی و بابازاده (۱۳۹۰)، زالی و همکاران (۱۳۸۶)، بدری و همکاران (۱۳۸۵)، کلاتتری و همکاران (۱۳۸۳)، کلاتتری (۱۳۹۰)، نمازیان و همکاران (۱۳۹۰)، میرمحمدرضایی و همایونی (۱۳۸۹)، ناظم (۱۳۹۱)، جاجرمی و میانداوب (۱۳۸۸)، جاجرمی و میانداوب (۱۳۹۰)، فروغی و همکاران (۱۳۹۲)، عباسی و همکاران (۱۳۹۰)، سیادت و همکاران (۱۳۹۱)، امینی و همکاران (۱۳۹۱)، مرادی و فمی (۱۳۸۹)، نظریان و امید ()، دربان آستانه و همکاران (۱۳۹۱)، عباسی و همکاران (۱۳۹۰)، محمدی و محمودی (۱۳۹۰)، براتی و ظهیری (۱۳۸۴)، فضل زاده و خاتمی (۱۳۸۹)، سعیدی (۱۳۹۱)، پاپ زن و کاظمی راد (۱۳۸۷)، عبدالملکی و همکاران (۱۳۸۴)، مصطفی پور و شهمرادی (۱۳۸۹)، امیری و همکاران (۱۳۹۱)، فرهنگ و محمدی (۱۳۸۶)، گلرد (۱۳۸۴)، نوه ابراهیم و تندسته (۱۳۸۷)، میانرودی و نجف (۱۳۹۲)، کاظمی و مهارتی (۱۳۸۶)، امیرخانی و حورعلی (۱۳۸۶)، زرگه و امیدفر (۱۳۹۰)، پولادی (۱۳۹۱)، اسلامیه و شریفی (۱۳۹۱)، ایمانی و همکاران (۱۳۹۲)، موسوی و نیلی (۱۳۹۲)، مظاهری و همکاران (۱۳۹۱)، کمری و همکاران (۱۳۹۰)، جهانگیری و همکاران (۱۳۹۱)، سپهردوست و مأمینی (۱۳۸۹)، ساردوئی و همکاران (۱۳۸۹)، بختیاری و همکاران (۱۳۹۰)، زمانی و همکاران (۱۳۹۰)، صیقلانی (۱۳۸۹)، علی بیگی (۱۳۸۷)، علی بیگی و همکاران (۱۳۸۷)، سیادت و همکاران (۱۳۹۱)، سعدی و سلیمانی (۱۳۹۱)، خنیفر و همکاران (۱۳۹۰)، محمدی و عسگری (۱۳۹۰)، رضایی و رهسپار (۱۳۸۹)، آقاجانی و گنجه خور (۱۳۸۹)، هزارجریبی و ابراهیمی (۱۳۸۹)، کاظمی و مهارتی (۱۳۸۶).</p>	<p>۵۷</p>	<p>خلاقت</p>
<p>ناظم (۱۳۸۶)، کلاتتری (۱۳۹۰)، بدری و همکاران (۱۳۸۵)، نمازیان و همکاران (۱۳۹۰)، میرمحمدرضایی و همایونی (۱۳۸۹)، ناظم (۱۳۹۱)، امینی و همکاران (۱۳۹۲)، سیادت و همکاران (۱۳۹۱)، فروغی و همکاران (۱۳۹۲)، مرادی و فمی (۱۳۸۹)، نظریان و امید ()، دربان آستانه و همکاران (۱۳۹۱)، احمدپور داریانی و همکاران (۱۳۹۰)، محمدی و محمودی (۱۳۹۰)، فضل زاده و خاتمی (۱۳۸۹)، پاپ زن و کاظمی راد (۱۳۸۷)، جاجرمی و میانداوب (۱۳۸۸)، رعدی فسوران (۱۳۹۰)، مصطفی پور و شهمرادی (۱۳۸۹)، امیری و همکاران (۱۳۹۱)، فرهنگ و محمدی (۱۳۸۶)، گلرد (۱۳۸۴)، نوه ابراهیم و تندسته (۱۳۸۷)، پاکویان (۱۳۹۱)، محبوبی و همکاران (۱۳۸۸)، کلاسنگیانی و همکاران (۱۳۹۱)، اسلامیه و شریفی (۱۳۹۱)، فراشبندی (۱۳۹۱)، ایمانی و همکاران (۱۳۹۲)، گوگری و همکاران (۱۳۹۲)، موسوی و نیلی (۱۳۹۲)، آلمانی و همکاران (۱۳۹۱)، مظاهری و همکاران (۱۳۹۱)، کمری و همکاران (۱۳۹۰)، عموزاده و همکاران (۱۳۹۱)، سپهردوست و مأمینی (۱۳۸۹)، بختیاری و همکاران (۱۳۸۹).</p>	<p>53</p>	<p>مرکز کنترل درونی</p>

<p>(۱۳۹۰)، زمانی و همکاران (۱۳۹۰)، شهیازی و همکاران (۱۳۸۹)، علی بیگی (۱۳۸۷)، علی بیگی و همکاران (۱۳۸۷)، شهوندی و همکاران (۱۳۹۱)، فیض (۱۳۸۸)، سیادت و همکاران (۱۳۹۱)، خنیفر و همکاران (۱۳۹۰)، محمدی و عسگری (۱۳۹۰)، غفاری و یونسی (۱۳۹۰)، رضایی و رهسپار (۱۳۸۹)، آفاجانی و گنجه خور (۱۳۸۹)، حقیقی و همکاران (۱۳۸۹)، هزارجریبی و ابراهیمی (۱۳۸۹)، حاجی زاده و همکاران (۱۳۹۰)، منصوری نژاد و همکاران (۱۳۹۱).</p>		
<p>جهانگیری و ثقفی (۱۳۸۶)، ناظم (۱۳۸۶)، شاه حسینی و بابازاده (۱۳۹۰)، کلانتری (۱۳۹۰)، بدری و همکاران (۱۳۸۵)، زالی و همکاران (۱۳۸۶)، نمازیان و همکاران (۱۳۹۰)، میرمحمد رضایی و همایونی (۱۳۸۹)، ناظم (۱۳۹۱)، امینی و همکاران (۱۳۹۱) هوشمندان مقدم فرد و همکاران (۱۳۹۰)، عباسی و همکاران (۱۳۹۰)، فروغی و همکاران (۱۳۹۲)، مرادی و فمی (۱۳۸۹)، عباسی و همکاران (۱۳۹۰)، محمدی و محمودی (۱۳۹۰)، براتی و ظهیری (۱۳۸۴)، فضل زاده و خاتمی (۱۳۸۹)، پاپ زن و کاظمی راد (۱۳۸۷)، میمد سواری (۱۳۹۱)، مصطفی پور و شهمرادی (۱۳۸۹)، فرهنگ و محمدی (۱۳۸۶)، گلرد (۱۳۸۴)، نوه ابراهیم و تندسته (۱۳۸۷)، میانرودی و نجف (۱۳۹۲)، امیرخانی و حورعلی (۱۳۸۶)، زرگه و امیدفر (۱۳۹۰)، سیادت و همکاران (۱۳۹۱)، اسلامی و شریفی (۱۳۹۱)، ایمانی و همکاران (۱۳۹۲)، موسوی و نیلی (۱۳۹۲)، مظاهری و همکاران (۱۳۹۱)، جهانگیری و همکاران (۱۳۹۱)، سپهردوست ومأمنی (۱۳۸۹)، ساردوئی و همکاران (۱۳۸۹)، بختیاری و همکاران (۱۳۹۰)، زمانی و همکاران (۱۳۹۰)، صیقلانی (۱۳۸۹)، علی بیگی (۱۳۸۷)، علی بیگی و همکاران (۱۳۸۷)، سیادت و همکاران (۱۳۹۱)، سعدی و سلیمانی (۱۳۹۱)، خنیفر و همکاران (۱۳۹۰)، محمدی و عسگری (۱۳۹۰)، غفاری و یونسی (۱۳۹۰)، رضایی و رهسپار (۱۳۸۹)، آفاجانی و گنجه خور (۱۳۸۹)، هزارجریبی و ابراهیمی (۱۳۸۹)، علیپور (۱۳۹۱)، کاظمی و مهارتی (۱۳۸۶)، صدرا ابرقویی و بیطرف ثانی (۱۳۸۷).</p>	۵۱	استقلال طلبی
<p>جهانگیری و ثقفی (۱۳۸۶)، شاه حسینی و بابازاده (۱۳۹۰)، کلانتری (۱۳۹۰)، کلانتری و همکاران (۱۳۸۳)، زالی و همکاران (۱۳۸۶)، نمازیان و همکاران (۱۳۹۰)، میرمحمد رضایی و همایونی (۱۳۸۹)، جاجرمی و میانرودی (۱۳۹۰)، هوشمندان مقدم فرد و همکاران (۱۳۹۰)، فروغی و همکاران (۱۳۹۲)، احمدپور داریانی و همکاران (۱۳۹۰)، محمدی و محمودی (۱۳۹۰)، براتی و ظهیری (۱۳۸۴)، فضل زاده و خاتمی (۱۳۸۹)، سعیدی (۱۳۹۱)، سامیان (۱۳۹۰)، پاپ زن و کاظمی راد (۱۳۸۷)، میمد و سواری (۱۳۹۱)، مصطفی پور و شهمرادی (۱۳۸۹)، گلرد (۱۳۸۴)، پاکویان (۱۳۹۱)، امیرخانی و حورعلی (۱۳۸۶)، زرگه و امیدفر (۱۳۹۰)، سیادت و همکاران (۱۳۹۱)، اسلامی و شریفی (۱۳۹۱)، ایمانی و همکاران (۱۳۹۲)، غوگری و همکاران (۱۳۹۲)، آلمانی و همکاران (۱۳۹۱)، مظاهری و همکاران (۱۳۹۱)، کمری و همکاران (۱۳۹۰)، عموزاده و همکاران (۱۳۹۱)، جهانگیری و همکاران (۱۳۹۱)، ساردوئی و همکاران (۱۳۸۹)، زمانی و همکاران (۱۳۹۰)، شهوندی و همکاران (۱۳۹۱)، بابلان و همکاران (۱۳۹۲)، فیض (۱۳۸۸)، سیادت و همکاران (۱۳۹۱)، خنیفر و همکاران (۱۳۹۰)، محمدی و عسگری (۱۳۹۰)، رضایی و رهسپار (۱۳۸۹)، هزارجریبی و ابراهیمی (۱۳۸۹)، علیپور (۱۳۹۱)، منصوری نژاد و همکاران (۱۳۹۱).</p>	۴۴	نیاز به موفقیت
<p>رعدی فسوران (۱۳۹۰)، کلانتری (۱۳۹۰)، نمازیان و همکاران (۱۳۹۰)، میرمحمدرضایی و همایونی (۱۳۸۹)، جاجرمی و میانرودی (۱۳۸۸)، جاجرمی و میانرودی (۱۳۹۰)، هوشمندان مقدم فرد و همکاران (۱۳۹۰)، احمدپور داریانی و همکاران (۱۳۹۰)، محمدی و محمودی (۱۳۹۰)، فضل زاده و خاتمی (۱۳۸۹)، سامیان (۱۳۹۰)، شاه حسینی و بابازاده (۱۳۹۰)، مصطفی پور و شهمرادی (۱۳۸۹)، فرهنگ و محمدی (۱۳۸۶)، گلرد (۱۳۸۴)، نوه ابراهیم و تندسته (۱۳۸۷)، پاکویان (۱۳۹۱)، محبوبی و همکاران (۱۳۸۸)، سیادت و همکاران (۱۳۹۱)، کلاسنگیانی و همکاران (۱۳۹۱)، فراشبندی (۱۳۹۱)، پولادی (۱۳۹۱)، غوگری و همکاران (۱۳۹۲)، موسوی و نیلی (۱۳۹۲)، آلمانی و همکاران (۱۳۹۱)، مظاهری و همکاران (۱۳۹۱)، کمری و همکاران (۱۳۹۰)، عموزاده و همکاران (۱۳۹۱)، سپهردوست ومأمنی (۱۳۸۹)، بختیاری و همکاران (۱۳۹۰)، صیقلانی (۱۳۸۹)، شهوندی و همکاران (۱۳۹۱)، فیض (۱۳۸۸)، سعدی و سلیمانی (۱۳۹۱)، خنیفر و همکاران (۱۳۹۰)، محمدی و عسگری (۱۳۹۰)، حقیقی و همکاران (۱۳۸۹)، علیپور (۱۳۹۱)، منصوری نژاد و همکاران (۱۳۹۱).</p>	39	تحمل ابهام

نیاز به پیشرفت	25	رعدی فسوران (۱۳۹۰)، ناظم (۱۳۸۶)، کلانتری و همکاران (۱۳۸۳)، بدری و همکاران (۱۳۸۵)، ناظم (۱۳۹۱)، جاجرمی و میاندوآب (۱۳۸۸)، امینی و همکاران (۱۳۹۱)، عباسی و همکاران (۱۳۹۰)، مرادی و فمی (۱۳۸۹)، دربان آستانه و همکاران (۱۳۹۱)، عباسی و همکاران (۱۳۹۰)، پاپ زن و کاظمی راد (۱۳۸۷)، فرهنگ و محمدی (۱۳۸۶)، نوه ابراهیم و تندسته (۱۳۸۷)، محبوبی و همکاران (۱۳۸۸)، سیادت و همکاران (۱۳۹۱)، موسوی و نیلی (۱۳۹۲)، عموزاده و همکاران (۱۳۹۱)، سپهردوست ومأمنی (۱۳۸۹)، بختیاری و همکاران (۱۳۹۰)، صیقلانی (۱۳۸۹)، علی بیگی (۱۳۸۷)، علی بیگی و همکاران (۱۳۸۷)، غفاری و یونسی (۱۳۹۰)، حقیقی و همکاران (۱۳۸۹).
نوآوری	22	قنبری و همکاران (۱۳۹۰)، عربیون و همکاران (1389)، فروغی و همکاران (۱۳۹۲)، پیش بین و همکاران (۱۳۹۱)، دربان آستانه و همکاران (۱۳۹۱)، عبدالملکی و همکاران (۱۳۸۷)، فضل زاده و خاتمی (۱۳۸۹)، میمند و سواری (۱۳۸۹)، هوشمندان مقدم فرد و همکاران (۱۳۹۰)، امیری و همکاران (۱۳۹۱)، صدرا ابرقویی و بیطرف ثانی (۱۳۸۷)، میانرودی و نجف (۱۳۹۲)، بختیاری و همکاران (۱۳۹۰)، صیقلانی (۱۳۸۹)، سعدی و سلیمانی (۱۳۹۱)، خنیفر و همکاران (۱۳۹۰)، آقاجانی و گنجه خور (۱۳۸۹)، حقیقی و همکاران (۱۳۸۹)، هزارجریبی و ابراهیمی (۱۳۸۹)، حاجی زاده و همکاران (۱۳۹۰)، کاظمی و مهارتی (۱۳۸۶)، آلمانی و همکاران (۱۳۹۱).
عمل گرای	20	رعدی فسوران (۱۳۹۰)، جهانگیری و تقفی (۱۳۸۶)، احمدپور داریانی و همکاران (۱۳۹۰)، سامیان (۱۳۹۰)، میانرودی و نجف (۱۳۹۲)، پاکویان (۱۳۹۱)، محبوبی و همکاران (۱۳۸۸)، کلاسنگیانی و همکاران (۱۳۹۱)، فراشیندی (۱۳۹۱)، غوگری و همکاران (۱۳۹۲)، موسوی و نیلی (۱۳۹۲)، کمری و همکاران (۱۳۹۰)، عموزاده و همکاران (۱۳۹۱)، سپهردوست ومأمنی (۱۳۸۹)، شهوندی و همکاران (۱۳۹۱)، بابلان و همکاران (۱۳۹۲)، فیض (۱۳۸۸)، علیپور (۱۳۹۱)، کاظمی و مهارتی (۱۳۸۶)، منصورى نژاد و همکاران (۱۳۹۱).
چالش جویی	16	ناظم (۱۳۸۶)، رعدی فسوران (۱۳۹۰)، ناظم (۱۳۹۱)، احمدپور داریانی و همکاران (۱۳۹۱)، سامیان (۱۳۹۰)، پاکویان (۱۳۹۱)، محبوبی و همکاران (۱۳۸۸)، کلاسنگیانی و همکاران (۱۳۹۱)، فراشیندی (۱۳۹۱)، غوگری و همکاران (۱۳۹۱)، غوگری و همکاران (۱۳۹۲)، کمری و همکاران (۱۳۹۰)، عموزاده و همکاران (۱۳۹۱)، بابلان و همکاران (۱۳۹۲)، فیض (۱۳۸۸)، منصورى نژاد و همکاران (۱۳۹۱)، صیقلانی (۱۳۸۹).
سلاست فکری	16	سعیدی (۱۳۹۱)، احمدپور داریانی و همکاران (۱۳۹۱)، رعدی فسوران (۱۳۹۰)، پاکویان (۱۳۹۱)، محبوبی و همکاران (۱۳۸۸)، کلاسنگیانی و همکاران (۱۳۹۱)، فراشیندی (۱۳۹۱)، غوگری و همکاران (۱۳۹۲)، موسوی و نیلی (۱۳۹۲)، کمری و همکاران (۱۳۹۰)، عموزاده و همکاران (۱۳۹۱)، سپهردوست ومأمنی (۱۳۸۹)، بابلان و همکاران (۱۳۹۲)، فیض (۱۳۸۸)، سعدی و سلیمانی (۱۳۹۱)، منصورى نژاد و همکاران (۱۳۹۱).

براساس نتایج بدست آمده از جدول شماره ۱ نشان می دهد، مهمترین ویژگی برای سنجش کارآفرینی فردی ریسک پذیری با $(۸۰f=)$ می باشد و بعد از آن به ترتیب الویت: خلاقیت $(۵۷f=)$ ، مرکز کنترل درونی $(۵۳f=)$ ، استقلال طلبی $(۵۱f=)$ ، نیاز به موفقیت $(۴۴f=)$ ، تحمل ابهام $(۳۹f=)$ ، نیاز به پیشرفت $(۲۵f=)$ ، نوآوری $(۲۲f=)$ ، عمل گرای $(۲۰f=)$ ، چالش جویی $(۱۶f=)$ ، سلاست فکری $(۱۶f=)$ می باشد.

متغیرهایی که فراوانی آنها کمتر از ۱۶ بود برای رعایت اختصار درجدول ذکر نشده است. لیست این متغیرها به ترتیب فراوانی عبارت بودند از: رویا پردازی $(۱۵f=)$ ، اعتماد به نفس $(۱۴f=)$ ، آینده نگری وداشتن پشتکار $(۸f=)$ ، عزم و اراده $(۷f=)$ ، هدف گرای، فرصت گرای و قاطعیت در تصمیم گیری $(۵f=)$ ، انتقاد پذیری $(۴f=)$ ، رقابت پذیری، هدایت انرژی، مدیریت زمان و مسئولیت پذیری $(۳f=)$ ، واقع گرای، توان مذاکره، قدرت نفوذ، سطح اشتغال زایی، قدرت تمرکز و تحرک بالا $(۲f=)$ ، کیفیت گرای، هدایت اجتماعی، کشف به مشارکت جویی، رضایت مندی، توسعه طلبی، هوش هیجانی، بازتاب، رشد فعالیت، میزان آگاهی از تعهد، سازگاری، فرصت طلبی، اعتماد و درستکاری، پافشاری، تیم کاری، رفاه طلبی و تحمل شکست $(۱f=)$.

نتیجه گیری و پیشنهادات

بر اساس نتایج مشخص شد مهمترین متغیر مورد استفاده برای سنجش کارآفرینی فردی، ریسک پذیری می باشد. این یافته بیانگر آن است که کلیه فعالیتهای کارآفرینانه همواره با درجه ای از عدم اطمینان و خطر همراه می باشد. به عبارت دیگر ریسک بخش جدای ناپذیر کارآفرینی است. بر این اساس برای تقویت کارآفرینی در مراکز آموزشی تقویت روحیه ریسک پذیری بایستی در اولویت قرار بگیرد. که برای تحقق آن بایستی استفاده از روشهای فراگیر محور به جای روشهای معلم محور، تشویق فراگیران به انتخاب اهداف سخت، اهمیت ندادن به امنیت شغلی، عدم علاقه به جمع آوری همه اطلاعات لازم برای تصمیم گیری تمرکز اصلی فعالیتهای آموزشی را تشکیل دهد.

دومین متغیر مورد استفاده برای سنجش کارآفرینی، خلاقیت می باشد. این ویژگی نشانگر آن است که فعالیت های کارآفرینانه نیازمند افرادی دارای تفکر خلاق می باشد که این فرایند شامل حس کردن مسائل یا کاستی های موجود در اطلاعات، فرضیه سازی درباره حل مسائل و رفع کاستی ها، ارزیابی و آزمودن فرضیه ها، بازنگری و بازآزمایی آنها و سرانجام انتقال نتیجه به دیگران می باشد. خلاقیت دیدن چیزها از یک منظر غیرمعمولی ونو، توجه به مسائل از زاویه ای که هیچ کس دیگر نمی بیند و سپس ارائه رهیافت های جدید، غیر معمولی و اثربخش می باشد. بر اساس این موضوع برای تقویت کارآفرینی ابتدا در مراکز آموزشی باید پرورش خلاقیت در افراد مورد الویت باشد. که برای تحقق این مهارت استفاده از بازی های فکری، حل معما و مسئله، تقویت روحیه پرسش گری و طرح سؤال های چالش برانگیز، الگوبرداری از طبیعت، تکنیک گروه اسمی و گردش تخیلی و ارتباط اجباری و طوفان اندیشه که باعث پرورش کنجکاوی در انسان می شود و ساختار شکنی قالب های ذهنی را تسریع می کند و باعث پرورش خلاقیت در انسان می شود، پیشنهاد می شود.

مرکز کنترل درونی سومین متغیر مورد استفاده برای سنجش کارآفرینی می باشد بنابراین فعالیتهای کارآفرینی نیازمند افرادی است که که انگیزه و توان کافی را نه تنها برای شکل دادن اولیه سازمان جدید، بلکه برای اداره و رشد آن دارا هستند. این افراد اعتقاد دارند خود حاکم بر سرنوشت خویش هستند. کارآفرینان موفق به خود ایمان دارند وموفقیت هایا شکست ها را به سرنوشت، اقبال یا نیروهای مشابه نسبت نمی دهند، به عقیده آنان شکست ها و پیشرفت ها تحت کنترل و نفوذشان بوده و خود را در نتایج عملکردهایشان مؤثر می دانند. بنابراین فعالیت مادی که لازمه توسعه اقتصادی می باشد، در صورتی اتفاق می افتد که افراد طالب بالا بردن سطح زندگی مادی خویش می باشد و رنج کار را بر فقر و تنبلی ترجیح داده. همچنین اعتقاد داشته باشد که اعمال مشابه در شرایط مساوی بدون دخالت عوامل غیر عقلانی، به نتایج یکسان منجر می شود. در این صورت پیشنهاد می شود در محیط های آموزشی فراگیران در محیط واقعی کارآفرینانه آموزش ببینند و از روش هایی استفاده کرده که باعث روحیه انگیزه و اعتماد به خود شود.

استقلال طلبی چهارمین متغیر مهم در سنجش کارآفرینی می باشد. برطبق این ویژگی فرد مایل است که کارخودش را به شیوه ی خود انجام و کار کردن برای دیگران برایش دشوار است و یک فرد کارآفرین در حقیقت رئیس خود است و در مورد تصمیم های مهم نظر نهایی نظراو است. در واقع روحیه استقلال طلبی عاملی است که سبب میشود تا کارآفرینان به اهداف و رویاهای خود دست یابند. آنان باید آزادانه درباره مسائل مختلف بیندیشند و به مرحله آزمون و خطا برسند. از طرح های پیچیده و پایدار استقبال می کنند. همیشه در جست و جو و کشف راهکارهای نوین در عرصه های کاری خود هستند. به همین منظور پیشنهاد می شود که از طریق آموزش کارآفرینی به ویژه آموزش های رفتاری و راه های تکنیک حل مسئله و آزمون و خطا می توان روحیه استقلال طلبی را در افراد تقویت کرد.

نیاز به موفقیت پنجمین متغیر است که برای سنجش میزان کارآفرینی مهم می باشد. افراد کارآفرین معمولاً هدف ها را در امتداد طولی هم قرار میدهند و با هم همسو میکنند و کاملاً توان و انگیزه خود را برای دستیابی به این هدف ها به کار می گیرند.

ارجحیت قائل شدن برای تصمیم هایی که میزان متوسطی از ریسک را در برمی گیرد، علاقه نسبت به کسب آگاهی درباره نتایج تصمیم ها از ویژگی های این افراد است. کسانی که انگیزه موفقیت بالایی دارند می توانند پیشرفت اقتصادی و تکنولوژیکی جامعه را تغذیه کنند. باتوجه به اهمیت این مؤلفه، پیشنهاد می شود افزایش علاقه مندی افراد نسبت به کارشان، آموزش در خانواده و محیط های آموزشی که فرد رانسبت به تصمیماتی که میگیرد مسئولیت پذیر کند. توانا کردن افراد در استنباط از علت موفقیت و شکست خود که عامل مهمی در رفتار موفقیت گرای آنها دارد، ایجاد کردن انگیزه و علاقه در بین فراگیران جهت انجام تحقیق و پژوهش مورد توجه باشد.

تحمل ابهام ششمین ویژگی است که نشان می دهد کارآفرینی نیازمند افرادی است که بدون اینکه احساس ناراحتی یا تهدید کنند، قادرند به طور اثربخش با شرایط و اطلاعات مبهم، ناقص و غیر قطعی، سازمان یافته و سازمان نیافته روبه رو شده و آنها را به نفع خود تغییر دهند. بر این اساس پیشنهاد می شود که نباید در سطح هر سازمان و اجتماعی مدیران و سیاستگذاران چارچوب و ضوابط مشخص ترتیب دهند و این عقیده را القا کنند که تنها باگذر از این چارچوب ها و ضوابط می توان به موفقیت و هدف مطلوب دست یافت در این صورت افراد قدرت خلاقیت و تحمل ابهام و کارآفرین بودن را از دست می دهند و ظرفیت افراد برای دست یافتن به راهکارهای جدید از دست رفته و رشد سازمان ها متوقف می شود. پس در نتیجه سیر زندگی و رشد افراد در تحمل ابهام نقش مهمی دارد. در مراکز آموزشی آموزشگر باید اوضاع را به گونه ای پیش ببرد که فراگیر به این نتیجه برسد که نتیجه قطعی از هر کاری وجود ندارد و قدری از ابهام را در زندگی طبیعی و غیر قابل اجتناب بداند در این صورت فراگیر به توانایی های خود در برخورد با موقعیت های غیرقابل پیش بینی خواهد داشت.

نیاز به پیشرفت هفتمین متغیر برای سنجش کارآفرینی می باشد که نشان دهنده این واقعیت است که کارآفرینان در زمان مواجهه با شکست در موقعیت های دشوار پایداری زیادی از خود نشان داده و مقاومت بالایی دارند. انگیزه پیشرفت در یک محیط اجتماعی اتفاق می افتد. بنابراین پیشنهاد می شود در محیط های آموزشی و سازمانی مفاهیمی از قبیل تشریح مساعی، ایجاد محیط های رقابتی، تشکیل گروه می تواند انگیزه پیشرفت را تقویت کند.

نوآوری هشتمین متغیر در سنجش کارآفرینی است. با توجه به این مؤلفه در کارآفرینی موفق نیاز به ارئه محصول فرایند و خدمات جدید به بازار است که همان نوآوری است یعنی بکار گیری توانایی های ذهنی برای ایجاد یک مفهوم یا یک فکر جدید است. مدیریت می تواند توانایی و استعداد خلاقیت و نوآوری را در افراد ایجاد، ترویج و تشویق نماید و فضایی را ایجاد کند که هم خود بتواند خلاق باشد و افراد سازمان را هم نیز برای نوآوری تحریک شود. بر این اساس تشویق برای توسعه خلاقیت های فردی و گروهی و روی آوردن به نوآوری های پی در پی سازماندهی مجدد مفهوم فعالیت اقتصادی، سازماندهی مجدد مفهوم فعالیت اقتصادی، استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات می باشد مثل: شرکت در دوره های آموزش کامپیوتر که باعث افزایش روحیه نوآوری می شود، ایجاد تفکر و مهارت گروهی در بین فراگیران، همچنین تجلیل از افراد کارآفرین که سبب ترویج و توسعه فرهنگ نوآوری و کارآفرینی میشود، از مسائلی است که باید مورد توجه مراکز آموزش کارآفرینی و فعالیت های آموزشی باشد.

عمل گرایی، چالش جویی و سلاست فکری به ترتیب متغیرهای دیگری است که برای سنجش کارآفرینی فردی از اهمیت برخوردارند. فعالیت های کارآفرینی نیازمند افرادی هستند که دارای این مؤلفه ها باشند و از آنجا که سلاست فکری بخشی از ویژگی خلاقیت می باشد نشان دهنده این است که کارآفرینان نیازمند آموزش های تقویت کننده خلاقیت می باشند که در بالا به آن اشاره شد. برای تقویت این متغیرها پیشنهاد می شود سازمان ها و مؤسسات متولی سیاستگذاری در امر کارآفرینی، با برگزاری دوره های روان شناختی به منظور تقویت صفات شخصیتی، مهارت های کارآفرینی را در افراد تقویت کنند.

منابع

۱. احمدپور داریانی، محمود، نیک بین، حسین و کریمی، آصف (۱۳۹۰). عوامل مؤثر بر توسعه کارآفرینی در شرکت‌های خدمات مشاوره ای فنی و مهندسی کشاورزی استان زنجان. مجله تحقیقات اقتصاد و توسعه کشاورزی ایران، دوره ۲-۴، شماره ۴، ص ۵۳۵-۵۴۶.
۲. اسدی، علی و اسماعیلی، میثم (۱۳۹۲). تأثیر شاخص توسعه انسانی بر رشد اقتصادی ایران در قالب مدل مارکوف-سونیچینگ. فصلنامه علمی پژوهش، پژوهش‌های رشد و توسعه اقتصاد. سال سوم، شماره ۱۲، ص ۹۰-۱۰۴.
۳. ایمان، محمد تقی، خواجه نوری، بیژن (۱۳۸۵). فراتحلیل روشی برای مطالعه مطالعات. حوزه و دانشگاه. سال دوازدهم، شماره ۴۹. ص ۸۳-۱۲۰.
۴. بدری، احسان، لیاقتدار، محمدجواد، عابدی، محمدرضا و جعفری، ابراهیم (۱۳۸۵). بررسی قابلیت‌های کارآفرینی دانشجویان اصفهان. فصلنامه پژوهش و برنامه ریزی در آموزش عالی، شماره ۴، ص ۷۵-۹۰.
۵. پاپ زن، عبدالحمید و کاظمی راد، زهرا (۱۳۸۷). بررسی قابلیت‌های کارآفرینی دانشجویان دانشکده کشاورزی دانشگاه رازی کرمانشاه. فصلنامه تحقیقات اقتصاد و توسعه کشاورزی ایران، سال چهارم و سوم، شماره ۴، ص ۱۴-۱.
۶. حامی، مهیار (۱۳۹۲). نقش کارآفرینی در رشد اقتصادی: مروری بر مطالعات انجام شده. دومین همایش ملی علوم مدیریت نوین.
۷. خزایی، کامیاب و اکبر زاده، مژگان (۱۳۹۰). فراتحلیلی پیرامون کارآفرینی. همایش ملی دانشگاه کارآفرین، صنعت دانش محور دانشگاه مازندران.
۸. رحمانی، اسماعیل، ربیعی، علی، مرادی، سرو و غلامی، زهرا (۱۳۹۱). بررسی عوامل مؤثر بر توسعه کارآفرینی در بخش کشاورزی (مطالعه موردی: روستاهای شهرستان سنندج). دومین کنفرانس ملی دانشجویی کارآفرینی. ص ۹-۱.
۹. شاه حسینی، علی و گل بابزاده مقری، صدیقه (۱۳۹۰). شناسایی مؤلفه‌های کارآفرینی در مدیران فرهنگی کشور. پژوهشنامه علوم اجتماعی، شماره ۸۲، ص ۱۱۷-۱۳۸.
۱۰. عربیون، ابوالقاسم، عبدا... زاده، غلامحسین، شریف زاده، ابوالقاسم و محسنی، احمد (۱۳۸۹). شناسایی و اولویت بندی شاخص‌های تعیین کننده کارآفرینی کسب و کارها. توسعه کارآفرینی، سال دوم، شماره ۸، ص ۷۱-۱۰۶.
۱۱. فروغی، علیرضا، ایزی، جواد و حسن نژاد، مریم (۱۳۹۲). بررسی ویژگی‌های کارآفرینانه مالکان واحدهای تولیدی در صنعت گاو شیری استان خراسان رضوی. نشریه اقتصاد و توسعه کشاورزی، جلد ۲۷، شماره ۱، ص ۲۶-۴.
۱۲. کلاسنگیانی، منیره، قیندرکی، حمیدرضا و بالو، شهاب (۱۳۹۱). ارزیابی ویژگی‌های کارآفرینی دانشجویان مراکز علمی کاربردی استان گلستان. مجموعه مقالات اولین کنفرانس بین المللی مدیریت، نوآوری و تولید ملی، ص ۹۴۱-۹۵۴.
۱۳. کلانتری، مهدی (۱۳۹۰). تعیین سطح کارآفرینی فردی دانشجویان تربیت بدنی دانشجویان آزاد اسلامی. نشریه علوم

اجتماعی، شماره ۸۲، ص ۷۷-۹۸

۱۴. مصطفی پور، محمدعلی و شهمرادی، مصطفی (۱۳۸۹). (نقش کارآفرینی در بهره وری و رشد اقتصادی). اولین کنفرانس سالانه مدیریت، نوآوری و کارآفرینی. ص ۱-۱۲

۱۵. منصوری نژاد، عبدالحکیم، نقشینه، نادر واحمدپورداریانی، محمود (۱۳۹۱). بررسی ویژگی‌های شخصیتی کارآفرینی دانشجویان علوم کتابداری و اطلاع رسانی دانشگاه تهران. فصلنامه ملی و پژوهش، دوره ۱۸، شماره ۳، ص ۴۵۱-۴۶۸

۱۶. شکرشکن، حسین، برومند نسب، مسعود، نجاریان، بهمن و شهینی بیلاق، منیجه (۱۳۸۲). بررسی رابطه ساده و چندگانه خلاقیت، انگیزه پیشرفت و عزت نفس با کارآفرینی در دانشجویان دانشگاه شهید چمران اهواز. مجله علوم تربیتی و روانشناسی، دوره سوم، سال نهم، شماره های ۳، ۴، ص ۱-۳۴

VAlessandra Faggian, Mark Partridge and E d Malecki. (۲۰۱۱), Creating an environment for economic growth: creativity, entrepreneurship or human capital. School of Geography, University of Southampton – UK and AED Economics, The Ohio State University – USA, ۱-۱

Derivation and ranking of components assessed by researchers as important contribution to entrepreneurship: a meta-analysis approach

¹MSc Student of Rural Development, University of Zanjan, ²Assistant Professor Professor of Agricultural Extension, Communication and Rural Development Department, University of Zanjan, ³Associate Professor of Agricultural Extension, Communication and Rural Development, Department, University of Zanjan

Abstract

Development of the culture of entrepreneurship and support of entrepreneurs is necessary in order for the country to progress and enhance employment. There have been numerous studies focusing on this subject within the past decade domestically. Inclusion of factors considered to be affecting entrepreneurship and how these factors are being measured in relevant studies need to be figured out in advance. Initial purpose of the present study was to recognize and rank relevant components regarded as affecting entrepreneurship in studies undertaken in Iran over the past decade. A method of meta-analysis was used based on which the statistical population consisted of all scientific-research articles that had been published in scientific-research journals in Iran over the years ۲۰۱۲-۲۰۰۲ (N=۸۳). The resultant variables extracted from collected articles were next ordered according to their frequencies. As a result, the most important variables considered to be affecting entrepreneurship in Iran were risk taking attitude (f=۸۰), creativity (f=۵۹), internal control center (f=۵۳), being independent (f=۵۱), need to succeed (f=۴۴), tolerance of ambiguity (f=۳۹), need to progress (f=۲۵), innovation (f=۲۲), pragmatism (f=۲۰), challenging attitude (f=۱۶), and clearance of mindset (f=۱۶).

Key words: Entrepreneurship, Meta-analysis, Ranking, Iran